

Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman 2017–2021 toteutusta ja seurantaa edistävän luonnon monimuotoisuuden kansainvälisten asioiden asiantuntijatyöryhmä

Kokous #40

Aika: Keskiviikko 8.12.2021, kello 9.00–11.00
Paikka: Teams-etäkokous
Läsnä: von Weissenberg Marina, ympäristöministeriö, puheenjohtaja
Asikainen Anna-Rosa, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Auvinen Ari-Pekka, Suomen ympäristökeskus
Blankett Penina, ympäristöministeriö
Hyvärinen Esko, ympäristöministeriö
Juvonen Sanna-Kaisa, Metsähallitus Luontopalvelut
Keipi Julia, ympäristöministeriö
Lohtander-Buckbee Katileena, Suomen ympäristökeskus
Mikander Nina, ympäristöministeriö
Myatt-Hirvonen Outi, ulkoministeriö
Nieminen Tiina, Luonnonvarakeskus
Niemivuo-Lahti Johanna, maa- ja metsätalousministeriö
Rantamäki Maija, Metsäteollisuus ry.
Ruohonen-Lehto Marja, Suomen ympäristökeskus
Vuoristo Tiina, Metsäteollisuus ry.
Salo Päivi, Suomen ympäristökeskus, sihteeri alkaen 1.1.2022
Pylvänäinen Marja, Suomen ympäristökeskus, sihteeri

1. Teams-kokouksen avaus, osallistujien toteaminen ja edellisen kokouksen (1.11.2021) pöytäkirjan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi Teams-kokouksen kello 9.00. Edellisen kokouksen #39 pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.

Puheenjohtaja kertoi, että työryhmän sihteeri vaihtuu. Marja Pylvänäisen tilalle sihteeriksi tulee Päivi Salo SYKEstä. Päivi esittäytyi. Hän on suunnittelijan nimikkeellä SYKEssä ja ollut tekemässä luontoselvitysopasta, joka julkaistaan ensi viikolla. Vuonna 2018 hän oli edellisen kerran SYKEssä, silloin tekemässä luontotyyppien uhanalaisuusarviointia.

Puheenjohtaja kertoi, että CBD-sopimuksen vastuuhenkilölistan päivitys on meneillään. Listaan on pyydetty lisäämään tasa-arvovastuuhenkilö. Nagoyan pöytäkirjalle nimetään myös vastuuhenkilö, mieluiten juristi.

2. WPIEI-kokous 26.11.2021 – Marja Ruohonen-Lehto SYKE & Marina von Weissenberg YM & Nina Mikander YM

Kokousraportti on jaettu Eutorin kautta. Marja Ruohonen-Lehto, Nina Mikander ja Julia Keipi osallistuivat neuvoston työryhmän kokoukseen 26.11. Kokous tähtäsi Geneven neuvotteluihin tammikuussa SBSTTA, SBI ja OEWG.

Kokouksessa käytiin läpi byroiden (johtoryhmät) raportit ja myös IPBES-raportti sekä kaikkien kolmen kokouksen dokumentit. Käytiin läpi myös kokouksen valmisteluasiat (kohta 6), eli kuinka kokouksissa voidaan toimia, sillä tarkoitus oli tavata kasvitusten.

Geneven kokoukset on kuitenkin peruttu ja siirretty pandemian takia, sillä 44 maata olisi joutunut karanteeniin. Kokouksia kaavaillaan maaliskuulle tai mahdollisesti vielä myöhempään ajankohtaan.

CBD-osapuolikokouksen (COP 15) päivämäärät 25.4.–8.5.2022 pysyvät edelleen.

Sihteeristö lähetti papereita 5.12., mm. miten NBSAPit tulee laatia. On pyydetty 'Template', johon nostoja kultakin maalta keskeisistä asioista. Myös Terveys- ja biodiversiteetti -asiakirja, jossa action plan mukana on saatu (Marina on ryhmän PJ). Päätösesitys menee osapuolikokoukseen. Siitä ei ole vielä konsensusta, eli se menee osapuolikokoukseen hakasulkuineen. Asioita, joissa paljon liitteitä, on todettu, että liitteet menevät osapuolikokoukseen sellaisinaan. Maaperä-liite avataan, sillä asiakirjaa on muutettu. Meriin Marina esitti muutoksia. Monitoring framework käydään läpi OEWG:ssä, samoin indikaattorit.

Nina Mikander raportoi Ramsarin ja Bernin sopimusten kokouksista.

Bernin-sopimuksen pysyvän komitean kokous:

Rahoitustilanne on vaikea. Rahoitusmekanismista sopiminen oli keskeinen asia. Rahoittajamaat voisivat tehdä erillisen sopimuksen vapaaehtoisesta osarahoituksesta. Vapaaehtoisessa rahoituksessa on mukana nyt 14 maata, kun minimi on 16 maata. Suomea edustaa UM. EU:n neuvosto ilmoitti, että mekanismi ei olekaan Eurooppa-neuvoston sääntöjen mukainen, mikä esti vapaaehtoisesta rahoituksesta sopimisen. On hyväksytty visio strategialle vuoteen 2030 asti 'Healthy nature for healthy people'. Strategialla on suora linkki CBD-neuvotteluihin. Strategian työstämistä jatketaan. Todettiin, että Suomen kannattaisi mennä mukaan työryhmään. Suojelualueverkostotyötä jatketaan Emerald'in puitteissa, myös vieraslajeja ja lintujen laiton tappamista käsiteltiin. Vaikeat rikkomusmenettelytapaukset on avattava.

Ramsarin osapuolikokous on siirretty marraskuulle pidettäväksi Wuhanissa Kiinassa. Extra ordinary COP:ssa tehty budjetti ensi vuodelle. Mailla ei ollut tarpeeksi valtuuskirjoja, joten päätöstä jouduttiin lykäämään viikolla. Pääsihteerin ei olla oltu tyytyväisiä suojelutyön edistämisessä. Pääsihteerin on ilmoittanut, ettei jatka ensi elokuun jälkeen. Uutta pääsihteerää etsitään.

AEWA-sopimusta ei käsitelty WPIEI:ssä.

3. Biodiversiteettisopimuksen Geneven kokous 12.–28.1.2022 ml. painopisteet – Marina von Weissenberg YM

Eri ryhmissä on 150 asiantuntijaa. Poikkileikkaavia horisontaalisia teemoja ovat resurssien mobilisaatio, rahoitus ja toimintavalmiuksien parantaminen. Ovatko alkuperäiskansojen asiat myös läpileikkaavia vai onko vain omia tavoitteita. Kehystä haluttaisiin yksinkertaistaa. Huomioitava myös nuorten rooli, tulevat sukupolvet sekä tasa-arvoasiat. Valtavirtaistamisesta ei ole aiemmin tehty toimintaohjelmaa, nyt sellainen tehdään, samoin tasa-arvo-toimintaohjelma tehdään nyt. Sopimusten ja pöytäkirjojen yhteensovittaminen/synergia on hankalaa, sillä niissä on eri osapuolia.

Pilarit ovat kestävä kehitys, biodiversiteetin suojelu ja geenivarojen saatavuus. Belgia laatii painopisteistä paperin.

GEF'n rahoitusneuvottelut ovat meneillään, osa rahoituksesta menee erityisesti biodiversiteetin turvaamiseen.

Geneven kokous on peruttu/siirretty. Kts. kohta 2.

WPIEI-kokous siirtyy myös. Neuvoston kv-kokoukset vetää Ranska (PJ-maa 1.1.–30.6.2022).

4. BD-strategian kansainväliset vaikutus- ja vaikuttamistavoitteet – Marina von Weissenberg YM & Ari-Pekka Auvinen SYKE

Ehdotettiin ja päätettiin, että kv-tavoitteiden ja toimenpiteiden kommentointia ja käsittelyä varten perustetaan Tiimeri-työtila.

Käytiin koostepaperia läpi Marinan johdolla. Marina esitteli huomioon otetut kommentit.

Onko tässä nyt kaikki, jotka halutaan mukaan?

Vaikuttavuustavoite: Suomi on kokoaan suurempi luontomaa, jonka alla on 4 toimenpidettä.

Vaikutustavoitteita on 6 kpl, joiden alla toimenpiteitä.

Toimenpiteiden alle lisätään indikaattorit, aikataulu, seurantavastuu, vastuutahot (ne, jotka saavat budjet-tirahoitusta) sekä sitoutuvat tahot (ovat enemmän itsenäisiä esim. yhdistyksiä ja järjestöjä, komiteoita, paneeleja, näiltä kysyttävä ennen nimeämistä). Mekanismi luodaan sitoutumiseen! Nyt listataan kaikki, jotka tulevat mieleen. (Nämä täydentyvät myöhemmin).

Omat tavoitteet tehdään myös Cartagenan ja Nagoyan pöytäkirjoille.

Keskustelussa todettiin, että on vaikea hahmottaa mikä on vaikuttavuustavoite ja vaikutustavoite, voitai-siinko puhua päämääristä ja vaikutustavoitteista.

Tarvitaan sanasto eri tasoille:

Vaikuttavuustavoite on asioiden tila, jossa halutaan olla vuonna 2030.

Vaikutustavoitteilla kuvataan, kuka on tehnyt ja mitä, jotta on saavutettu em. tila.

Baseline vuosi on 2020 ja tavoitevuosi 2030 – tai 2035.

Todettiin elementtejä, joita voitaisiin nostaa ja vahvistaa, kuten muuttavien lajien suojelu ja uhanalaisilla lajeilla käytävä laiton kv-kauppa (CITES) sekä kalastuspolitiikka, joka on vain vähäisesti mukana.

WWF ilmoitti olevansa mielellään mukana muissakin alatyöryhmissä. Kuinka suomalaiset rahoittajat saa-daan ohjattua bd-investointeihin? Tavoitteeksi ekologisen jalanjäljen puolittaminen. Oltava tiekartta ja sille aikataulu ja millä toimenpiteillä se puolitetaan. Puolitus vuodesta 2020 vuoteen 2030/2035.

Toivottiin taulukkomuotoista esitystä, joka selkiyttäisi strategian eri tasot. Selostetekstit tarvitaan kaikkiin vaikutustavoitteisiin, eli tämän hetken asiantila. Toimenpiteistä karsitaan pois päällekkäisyydet.

Ehdotus, että voisi olla kaksi vaikuttavuustavoitetta:

1. (nykyinen) "Vuoteen 2030 mennessä Suomi...", siten, että saadaan vuosiluku mukaan.
2. vaikuttavuustavoite voisi olla 2.3. vaikutustavoite, jossa yritykset keskiössä.

Talousryhmässä on investointien kriteereistä näkökulma.

Yritysten luontovaikutukset ulkomailla käsitellään myös muissa ryhmissä.

KV-sopimukset, jotka otetaan mukaan: 7 CBD:n alla olevaa sopimusta, jotka on mainittu erikseen, sekä Suomelle merkittävät alueelliset sopimukset. Alueelliset sopimukset ovat tärkeitä, kuten AEWA, sillä siinä on suuret vaikuttamismahdollisuudet. Ascobans, jolla vaikutetaan kalastukseen ja IWC mukaan myös. Mu-kaan myös ilmastopuolitus, pitää olla yhteistyötä. OECD on tehnyt Suomesta arvion, lähinnä ilmastosta, mutta sisältää myös biodiversiteettiä! OECD ohjeistaa Suomea.

Ilmastonmuutoksen ja biodiversiteetin yhdistämisestä on keskusteltu muissakin alatyöryhmissä. Onko jär-keä tehdä erillisiä kriteereitä molemmille? Toiveita toisaalta kuultu myös pitää erillään. Keskustelu on käy-tävä BD-seurantatyöryhmässä.

Yhteenveto ja työn jatko

Puheenjohtaja kiitti kaikkia kommentteista. Päätettiin, että perustetaan Tiimeri-työtila.

14.1.2022 mennessä toimitetaan kommentit kirjallisesti esiteltyn version ja seuraava versio jaetaan tammikuun lopulla.

Kansallinen biodiversiteettistrategia ja toimintaohjelma – työn jatko

- Neljän vuonna 2021 perustetun alatyöryhmän osalta toimikausi loppuu vuoden lopussa.
- Jokaisen alatyöryhmän työ kootaan omaan yhteeseen dokumenttiin. Tarvittaessa työryhmän jäsenten kommentit liitetään kunkin alatyöryhmän työn perään.
- Strategian sihteeristö koostaa ensimmäisen luonnoksen strategiasta ja toimintaohjelmasta BD-seurantatyöryhmässä käsiteltäväksi kevään 2022 aikana.
- Kevään 2022 aikana järjestetään strategian eri osiin fokusoivia tilaisuuksia sidosryhmille.
- Strategia pyritään antamaan valtioneuvoston selontekona eduskunnalle mahdollisimman pian CBD COP15 päätyttyä (8.5.2022) ja toimintaohjelma pian sen jälkeen.

5. Muut ajankohtaiset asiat

Puheenjohtaja ja muut jäsenet kiittivät sihteerii vuosien työstä ja toivottivat hyvää jatkoa.

6. Seuraava kokous ja etäkokouksen päättäminen

Ei sovittuja seuraavia kokouksia.

Puheenjohtaja päätti Teams-kokouksen kello 11.00

Puheenjohtaja Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö

Sihteerii Marja Pylvänäinen, Suomen ympäristökeskus

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet, sihteerii ja pysyvät asiantuntijat.